

K otázkám veřejné správy jihočeského regionu

VYDÁVÁ VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, o.p.s., Č. BUDĚJOVICE

KDE O NAŠÍ ŠKOLE VÍ

Všichni patříme do různých kolektivů, studijních, pracovních, ale i zájmových včetně sportovních. Jde o přirozenou věc, poněvadž člověk je tvor společenský. Proto jsme rádi, pokud o „svém“ kolektivu slyšíme i odjinud než ze svého středu.

Naše vysoká škola za relativně krátkou dobu své existence získala poměrně široké partnerské kontakty s vysokými školami i dalšími organizacemi v zahraničí. Jde především o partnery na Slovensku, Ukrajině, v Polsku, Rusku, ale i v Německu, Rakousku a jinde.

V dubnu loňského roku nás na pozvání VŠERS navštívila tříčlenná delegace Sjedeného muzea uralských spisovatelů z ruského Jekatěrinburgu ve složení Tamara Vladimirovna Kuprina, Naděžda Prokopjevna Krjakunova a Ramzija Sultanovna Galejeva. Na VŠERS delegaci přijalo vedení školy a pan kvestor doc. Pána pověřil Tamaru Vladimirovnu Kuprinu zastupováním naší školy v dalekém Jekatěrinburgu. Delegace našich hostů byla pozvána do Jihočeského muzea. Jejich vystoupení o pobytu spisovatele Haška v Rusku, s nímž členky delegace vystoupily v Jihočeském muzeu, všechny přítomné posluchače příjemně překvapilo, přestože musel být ruský výklad tlumočen do češtiny členy katedry aplikované jazykovědy doc. Jiřím Korostenským, CSc. a PhDr. Janem Gregorem, Ph.D.

Po půlroce od jejich návštěvy vyšly v prestižním jekatěrinburském časopise Literární čtvrtletník (Литературный квартал) o návštěvě dva články. Z nich vybírám:

1) „A když jsme se již se vši důkladností připravily na cestu, málem celý podnik ztroskotal, poněvadž začala erupce islandského vulkánu. Musely jsme společně s dalšími cestujícími trpělivě čekat na našem letišti v Kolcevu. Za dva dny jsme dostaly vytoužené avízo k odletu a letěly jsme vstříc neznámu.

V Praze byla noc a tma tmoucí a trochu nás trápily chmury, jak se dostaneme na místo určení. Ale osud nám byl příznivě nakloněn a měly jsme od počátku štěstí na dobré a ochotné lidi. Na letišti nás již dosti dlouho vyhlížel učitel VŠERS docent Jiří Korostenski. Dlouho jsme se nezdřeli, zavazadla a všechny věci naložil do nádherného červeného auta a vyrazili jsme noční krajinou do Č. Budějovic.

Příjemně a mile jsme byli překvapeni i druhého dne, kdy nás po jihočeských památkách doprovázel i s výkladem mladý přednášející katedry aplikované jazykovědy doktor Jan Gregor.“

2) „Město (České Budějovice) je rovněž centrem vzdělání. V této souvislosti lze hovořit nejen o celoevropských, ale též i regionálních aspektech. Proto byla v Českých Budějovicích založena Vysoká škola evropských a regionálních studií. Jejím cílem je příprava odborníků pro státní správu i samosprávu a rovněž pro soukromé podnikatelské a neziskové subjekty. Škola spolupracuje s četnými českými a zahraničními organizacemi v Rakousku, Německu, Rusku, Polsku a na Slovensku a Ukrajině. Rovněž úzce spolupracuje s Jihočeským muzeem

Rektor národní univerzity v Kremenčuku pronáší slavnostní přípitek za přítomnosti zahraničních delegací z ČR, Číny, Německa a Slovenska. Na snímku zleva doprava: docent K. I. Mizin, doc. Jiří Korostenski a v pozadí rektorka VŠMB v Banské Bystrici, prof. Beáta Kosová.

v Českých Budějovicích. Po našem vystoupení v Jihočeském muzeu jsme dostaly jako dárek nádhernou sadu několika knih o jižních Čechách. V odpovědi jsme nabídly exkluzivní prezentaci Jihočeského muzea v Jekatěrinburgu a byly jsme též připraveny spolupracovat s VŠERS v konkrétních projektech.“ (T. V. Kuprina).“

Stalo se již tradicí, že VŠERS pořádá každý rok vědecké konference pod záštitou vedení kraje i města. Tentokrát se bude konference na téma „Udržitelný rozvoj v podmínkách ekonomické krize“ konat pod patronátem hejtmána J. Zimoly a primátora J. Thomy ve dnech 29.-30. března v prostorách Jihočeského krajského úřadu v Českých Budějovicích. Jako i v minulosti se konference zúčastní zahraniční hosté ze Slovenska, Německa a Rakouska. Nicméně nejpočetnější bude delegace hostů z ukrajinského města Kremenčug, s nímž má naše vysoká škola uzavřenou smlouvu o spolupráci a pojí nás dlouholeté dobré vztahy. Přijede 6 hostů, mezi nimiž bude děkan Fakulty řízení profesor Andrej Borisovič Počtovjuk, který je sám odborníkem na otázky řízení. Konstantin Ivanovič Mizin, docent na katedře překladu a tlumočení, se zabývá otázkami frazeologie a kogni-

Doc. Korostenski předává dar VŠERS rektorovi Národní univerzity v Kremenčuku prof. M. Zagirňakovi, DrSc.

ativní lingvistiky. Latyšev Konstantin Alexandrovič působí jako odborný asistent na katedře marketingu. Družinina Viktorija Valerijevna, docentka na katedře managementu, se zabývá otázkami podnikového řízení. Zagorjanska Alena Leonidovna, docentka katedry managementu, se ve svém výzkumu zabývá především problematikou environmentálních aspektů teorie řízení a Burjak Jevgenij Viktorovič, docent katedry managementu, studuje jevy související s otázkami řízení malých podniků. Všichni jmenovaní osobně vystoupí na naší konferenci s příspěvky, které budou následně vytištěny ve sborníku.

Z uvedeného je zřejmé, že spolupráce mezi našimi partnerskými vysokými školami ze zahraničí není formalitou, která má hodnotu pouze „papírové“ smlouvy, ale přispívá k reálnému rozvoji vědecko-kulturních a studijních vztahů nejen mezi institucemi, ale též mezi jejich lidmi.

*doc. Jiří Korostenski, CSc.,
vedoucí katedry aplikované jazykovědy*

Konference VŠERS

(O udržitelném rozvoji společnosti a životního prostředí v době ekonomické nestability)

Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s. (VŠERS) v Českých Budějovicích, největší soukromá vysoká škola v Jihočeském kraji, pořádá 29.-30. března 2011 pod záštitou radního Jihočeského kraje Ing. Jaromíra Slívy a primátora statutárního města České Budějovice Mgr. Juraje Thomy dvoudenní mezinárodní vědeckou konferenci „Udržitelný rozvoj v podmínkách ekonomické krize“.

Výroční konference se bude konat v sále zastupitelstva na Krajském úřadu Jihočeského kraje a v nové budově VŠERS za podpory nadace Konrad-Adenauer-Stiftung Prag. Tematicky konference volně naváže na úspěšnou loňskou konferenci „Udržitelný rozvoj v evropských regionech“, která se setkala s velkým zájmem a pozitivními ohlasy od svých účastníků.

Na letošní konferenci přibude tematických sekcí i účastníků. Jednat se bude v těchto sekcích: a) socioekonomické aspekty udržitelného rozvoje (UR); b) politologické aspekty UR; c) bezpečnostní aspekty UR; d) environmentální aspekty UR; e) edukační aspekty UR; f) kulturologické aspekty UR.

Cílem konference je zhodnotit současné přístupy k problematice udržitelného rozvoje, které jsou založeny na integraci a rovnováze cílů ekonomických, sociálních a ekologických, jakož i identifikovat a analyzovat možnosti dalšího kvalitativního i kvantitativního rozvoje životní úrovně z hlediska současného ekonomicky nestabilního období. V neposlední řadě se konference pokusí postihnout základní trendy a prognózovat scénáře budoucího vývoje, příležitosti a hrozby.

Příspěvky účastníků budou otištěny v kolektivní recenzované monografii jako souhrnném a kvalitním publikačním výstupu z celé akce (vyjde nejpozději koncem léta 2011).

Konferenci doplní i doprovodný společensko-kulturní program pro tuzemské i zahraniční účastníky konference.

Konference je určena odborné i laické veřejnosti, studentům, pracovníkům veřejných institucí, neziskových organizací i představitelům ziskového sektoru.

Přihlásit se lze na:

<http://konference.vsers.cz/form/>

*PhDr. Jan Gregor, Ph.D.,
předseda Organizačního výboru konference*

Nový obor Management a marketing služeb

(nyní i v kombinované formě)

Vysoká škola evropských a regionálních studií, největší soukromá vysoká škola v Jihočeském kraji, úspěšně akreditovala v únoru 2011 KOMBINOVANOU FORMU studia i u svého nejnovějšího tříletého bakalářského studijního programu Management a marketing služeb. Oproti stávající prezenční formě studia obsahuje nově schválené kombinované studium i další novou specializaci - ENVIRONMENTÁLNÍ SLUŽBY. Kromě této specializace mohou studenti kombinovaného i prezenčního studia studovat i specializaci služby cestovního ruchu, obchodně-podnikatelské služby či finanční služby.

Pro kombinovanou formu studia, na základě aktuálních požadavků praxe v jihočeském regionu, byla do studijního programu zařazena problematika environmentálních služeb, a to formou volitelné státní bakalářské zkoušky, bakalářské práce s odpovídající nabídkou povinně volitelných předmětů. Problematika environmentálních služeb je navíc podpořena řešením projektu Evropského sociálního fondu „Udržitelný rozvoj a environmentální výchova ve vzdělávání pedagogických pracovníků“, CZ.1.07/1.3.00/14.00.75.

Pro zvýšení profesní úrovně studijního oboru, resp. absolventů se na výukovém procesu budou podílet i zkušení odborníci z praxe, a to formou vybraných přednášek, případových studií, účastí na kolokviích a workshopech. Cílem vzdělávacího programu je na základě teoretických znalostí a praktických dovedností získaných bakalářským studiem vytvořit kompetence umožňující uplatnění na trhu práce v úrovni pracovních pozic středního managementu v širokém spektru služeb ve veřejné správě, finančních a regionálních organizacích i pro vlastní podnikání ve službách v oblasti malých a středních podniků, rodinných firmách. Důraz je kladen na podnikání s regionálními specifiky, s podporou úzkých kontaktů s regionální praxí.

Nový obor je unikátní nejen v rámci jižních Čech, ale dokonce i v celé České republice. Žádný podobný studijní program v sobě neobsahuje současně čtyři specializace - služby cestovního ruchu, obchodně-podnikatelské služby, finanční služby a environmentální služby. Navržený studijní program svým pojetím a strukturou vychází ze srovnatelných bakalářských programů na řadě amerických a evropských univerzit. Více informací o novém studijním oboru lze získat na www.vsers.cz.

Ing. Jiří Dušek, Ph.D., Katedra managementu a marketingu služeb

14. 2. 2011 jednala katedra managementu a marketingu. Na snímku zleva doc. Ing. M. Hesková, CSc., Ing. J. Dušek, Ph.D., Ing. Š. Bláha, doc. Ing. L. Skořepa, Ph.D., Ing. P. Petr

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

V pátek 21. 1. 2011 se na Vysoké škole evropských a regionálních studií uskutečnil „Den otevřených dveří“.

Pro budoucí studenty byla připravena prezentace o škole, o možnostech studia a poté si studenti mohli prohlédnout prostory školy. Den otevřených dveří se ve stejných časech uskutečnil v budově školy v Žižkově ulici č. 4 i ve vzdělávacím a konzultačním středisku v Příbrami v Dlouhé ulici č. 163.

Zájemcům o studium se věnovali všichni zaměstnanci i studenti VŠERS.

Den otevřených dveří potvrdil zájem studentů o naši školu.

Škola nabízí 3 bakalářské studijní programy:

• **Ekonomika a management** (kód B6208),

- studijní obor Management a marketing služeb

• **Mezinárodní teritoriální studia** (kód B6702),

- studijní obor Regionální studia

• **Bezpečnostně právní činnost** (kód B6809),

- studijní obor Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Kdo může být přijat ke studiu na VŠERS?

Podmínkou přijetí ke studiu v bakalářském studijním programu je dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání. Příjímací řízení je založeno na ústním motivačním pohovoru. Součástí přijímacího řízení je jazykový test, který bude použit při zařazení studentů do jazykových skupin.

Příhláška ke studiu je k dispozici na stránkách www.vsers.cz. Vyplněnou přihlášku spolu s životopisem, fotografií, kopií dokladu o maturitní zkoušce a kopií dokladu o zaplaceném správním poplatku doručí uchazeč poštou nebo osobně na adresu školy.

Základní informace o studiu

- Bakalářský studijní program lze absolvovat ve studiu prezenčním i kombinovaném. Studium se ukončuje státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je též obhajoba bakalářské práce. Absolventům je přiznán titul „bakalář“ (ve zkratce „Bc.“)
- Konzultace v kombinovaném studiu probíhají v pátek odpoledne a v sobotu
- Výuka probíhá v českém jazyce
- Délka studia je 3 roky
- Cena studia je 42 360,- Kč za akademický rok
- Účastníci mají k dispozici on-line přístup k informacím administrativního charakteru, termínům výuky, zkušební termínům, studijním výsledkům a k doplňkovým studijním materiálům.

*RNDr. Růžena Ferebauerová,
prorektorka VŠERS*

Inovace v oboru regionální studia

Úspěch celoškolského významu se podařil vedení katedry společenských věd, které připravovalo inovovanou podobu studijního oboru Regionální studia. Ta byla ve dnech 1.–2. února 2011 schválena Akreditační komisí ČR do 31. 8. 2015. Podařilo se tak zabezpečit pokračování studijního oboru Regionální studia studentům stávajícím i budoucím. V programu byly provedeny pouze drobné úpravy týkající se změny názvu předmětů s tím, že nebyl změněn obsah nebo byl obsah přizpůsoben změnám, které proběhly od akreditace do současné doby z důvodu vývoje vědních oborů, disciplín a změnou některých právních a jiných skutečností. V programu se také objevily některé nové kurzy. Jejich účelem je „vytvořit“ regionální a politologické zaměření studijního oboru (například Úvod do regionálních studií, Politologie 1, Politologie 2, Regiony Evropské unie, Krajská a komunální politika, Politické systémy států střední a východní Evropy).

*Mgr. Štěpán Strnad,
Katedra společenských věd*

LEDEN 2011 zkuškové období na škole - JUDr. Roman Svatoš, Ph.D. při zkoušení Trestního práva a Kriminologie.

VÍME O SOBĚ - konference

Rozvojové a participační aktivity - realizace odborné konference „Víme o sobě“ pořádané Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje, Jihočeským krajem a Vysokou školou evropských a regionálních studií, o.p.s.

Za velmi přínosnou rozvojovou aktivitu, iniciovanou *přednášejícími a odbornými partnery Katedry právních oborů a bezpečnostních studií, VŠERS, o.p.s.* /dále jen KPOBS/ lze zcela odůvodněně označit i úspěšnou realizaci odborné konference „Víme o sobě“, která byla taktéž pořádána v průběhu zimního semestru akademického roku 2010/2011 Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje ve spolupráci s Jihočeským krajem a Vysokou školou evropských a regionálních studií, o.p.s. (dále jen VŠERS, o.p.s.). Konference se konala pod záštitou hejtmána Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly. Úvodní slovo přednesl ředitel Hasičského záchranného sboru (dále jen HZS JČK) plk. Ing. Lubomír Bureš, Mgr. Jiří Zimola, hejtmán Jihočeského kraje a rektor VŠERS, o.p.s., prof. PaedDr. Gabriel Švejda, CSc., Dr.h.c., který byl rovněž členem výboru zmíněné odborné konference.

Dle mého názoru je zcela na místě odůvodněně konstatovat skutečnost, kdy odborná konference „Víme o sobě“ je zcela bezesporu důstojnou pokračovatelkou a dílem historicky úspěšně navázala na v minulých letech již realizovanou a jedinečnou vědeckou výzkumnou akci (dále jen VaV akci) VŠERS, o.p.s., zabezpečenou po linii KPOBS, která byla rovněž zaměřena k cílové skupině, rekrutující se zejména z odborného aplikačního prostředí s tím, že tematicky pokrývala segment „vnitřní bezpečnosti“ v souvislosti s reflexí zájmových okruhů, vymezujících určující období členství České republiky ve strukturách Evropské unie ve snaze detekovat v širším i užším /municipálním/ pohledu dynamický vývoj, dotýkající se zejména „bezpečnostně právních aspektů ochrany veřejného práva“ v rámci vyčleněné speciální tematické odborné sekce s názvem „Perspektivy vývoje bezpečnostní situace na území Jihočeského kraje“. Zmíněná prvotně realizovaná VaV akce byla uskutečněna v rámci dlouhodobě plánovaných rozvíjejících aktivit KPOBS v souladu s účinností a aktualizací dlouhodobého záměru VŠERS, o.p.s. ve snaze tematicky obohatit a pokrýt i tento zájmový a atraktivní odborný segment, který dle názoru autora příspěvku byl a stále vykazuje zejména oborovou přiléhavost k tematickému portfoliu oboru bezpečnostně právní činnosti ve veřejné správě, zabezpečovaného VŠERS, o.p.s. Určení speciální dílčí odborné sekce rovněž vycházelo ze snahy KPOBS specifikovat aktuální odborná veřejnoprávní témata, plně odrážející zejména dílčí tematickou odbornou oblast, reflektující zejména poukaz k existenci dynamičnosti daných legislativních změn, účinných od

1. 1. 2009 v dané oblasti a vyplývající z přijetí zákona č. 274/2008 Sb., tzv. „změnového zákona“, kde v širším i užším /teritoriálním/ pohledu byly úspěšně a aktuálně formou tzv. „odborného exkursu“ identifikovány dílčí zájmové tematické okruhy, vymezující existenci daných dynamických legislativních změn, účinných od 1. 1. 2009, vyplývajících zejména z přijetí zákona č. 274/2008 Sb., tzv. „změnového zákona“ v aplikačních intencích zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, tak i zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kde byla rovněž dlelem vypracována rozsáhlá novelizace dal-

formních a reorganizačních kroků dotčených veřejnoprávních subjektů, které měly za cíl pozitivním způsobem ovlivnit míru bezpečnosti občanů jak v celorepublikovém, tak i teritoriálním měřítku a které byly obohaceny o analýzu kvantitativních i kvalitativních ukazatelů vývoje bezpečnostní situace na území Jihočeského kraje, a to zejména z pohledu stavu, struktury a dynamiky trestné činnosti.

O to povzbuzující a pro další činnost KPOBS inspirující je snaha o pokračování odborných subsidiárních aktivit, které vykazují tematickou přiléhavost k oboru bezpečnostně právní činnosti ve veřejné správě, včetně již

úspěšně realizované odborné konference, iniciované zejména funkcí HZS - JČK a příslušníky KPOBS. Jménem vedení zdejší akademické instituce, vedení KPOBS bych tímto taktéž v obsahové části předemtného příspěvku vyjádřil poděkování mjr. Mgr. Štěpánu Kavanovi, PhD. vedoucímu oddělení IZS a řízení jednotek PO HZS JČ - kraje za bezvadnou organizaci a zabezpečení zmíněné odborné konference. Je neoddiskutovatelným faktem, že její realizace zcela zjevně vycházela z celospolečenské potřeby, která premisivně vycházela z prvotní uskutečněné sou-

činnosti ústředního orgánu státní správy, tj. Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství HZS ČR a ADRA s obdobným obsahem a tožným názvem. Dle iniciátorů této odborné konference byla za tvůrčí primární podnět, vedoucí k realizaci zmíněné odborné konference označena skutečnost /viz cit. výň. Listy z konference „Víme o sobě“, kdy „cca před šesti lety v rámci součinnosti byla započata tato žádoucí spolupráce s ústředním orgánem státní správy MV-ČR, GR - HZS ČR a dobrovolnického centra „ADRA“ s tím, že se ve „dvouletých cyklech“ na celostátní úrovni měli možnost setkávat lidé, kteří se zajímali o pomoc při mimořádných událostech se zaměřením na psychosociální pomoc. Na tuto aktivitu navázaly některé organizace v jednotlivých krajích a vytvořily tak propojení a pokračování na regionální úrovni. V Ji-

hočeském kraji začala být myšlenka o konferenci uváděna do praxe po instrukčně metodickém zaměstnání (dále jen IMZ), pořádaném HZS - Jihočeského kraje již v únoru 2010, kterého se zúčastnili zástupci složek integrovaného záchranného systému a nestátních neziskových organizací. Následně byla vytvořena pracovní skupina ze zástupců Českého červeného kříže - oblastní spolek České Budějovice, ADRA, Diecézní charita České Budějovice, Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje, Krajského úřadu Jihočeského kraje a Vysoké

školy evropských a regionálních studií, o.p.s. Dle názoru iniciátorů této odborné konference *„Víme o sobě“* byl od samého počátku stanoven *bez rozdílu zda se jedná o úroveň celostátní či regionální zejména na vzájemné poznání jednotlivých aktérů při řešení mimořádných událostí se zaměřením na spolupráci státních a nestátních organizací, včetně analýzy a porovnání* současných přístupů a možností jednotlivých

dotčených organizací a institucí, včetně sledování časového zařazení činnosti organizací při mimořádných událostech a jejich místa v systému řešení události v rámci daného teritoriálního území atd.

Závěrem je zapotřebí poukázat, že výčet rozvíjejících akcí, které mají vztah a předpoklad rozvíjet obor bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě není úplný. Snaha vedení

KPOBS o další zatraktivnění tohoto *strategického oboru* reflektuje i současný *účinný a aktualizovaný „Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Vysoké školy evropských a regionálních studií, o.p.s., na období 2011–2015“* (viz bod 2.2 „*Spolupráce s praxí a odběratelskou sférou*“).

Mgr. Kříha Josef, Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Ukončení zimního semestru akademického roku

Pedagogická činnost

V průběhu *zimního semestru akademického roku 2010/2011* došlo ve spolupráci s vedením VŠERS, o.p.s. k personálnímu zabezpečení výuky teoretických i odborných předmětů za využití disponibilních personálních sil a potencionálu KPOBS. V průběhu měsíce října 2010 v rámci mobility přednášejících „Erasmus“ byla uskutečněna návštěva naší akademické instituce ze strany pedagogů z partnerských vysokých škol, kteří se taktéž aktivně zapojili do výuky odborných předmětů, zabezpečovaných Katedrou právních oborů a bezpečnostních studií VŠERS, o.p.s. V rámci pedagogických mobility navštívil zdejší akademickou instituci významný odborník a zaměstnanec Ústavu technické a technologické bezpečnosti /ÚTTB/ Vysoké školy bezpečnostního manažerstva v Košiciach doc. Ing. Ľubomír Cais, CSc. Ten přednesl svoji atraktivní přednášku v rámci výuky odborného předmětu *„Krizové řízení a havarijní plánování“*, zabezpečovaného přednášejícím KPOBS a vedoucím oddělení IZS a řízení jednotek PO HZS IZS Jč. kraje, mjr. Mgr. Štěpánem Kavanem, Ph.D. V odborné diskusi byla naznačena řada aktuálních a tématicky kompatibilních odborných témat. Pan doc. Ing. Ľubomír Cais, CSc. následně při formálních a neformálních setkáních osobně navštívil rektora VŠERS, o.p.s. pana prof. Gabriela Švejdu, CSc., dr. h. c. a aktivně se zúčastnil i společensko sportovní akce, tj. střelecké soutěže *„O pohár rektora“*, na střelnici Borek u Českých Budějovic. Za bezvadnou organizaci a podporu bych chtěl jménem Katedry právních oborů a bezpečnostních studií VŠERS, o.p.s. poděkovat jak celému vedení zdejší akademické instituce, sekretariátu rektora VŠERS, tak i Předsedovi Akademického střeleckého klubu VŠERS Mgr. Milanu Veselému a dalším členům výboru. Další přednášející, která navštívila naší akademickou instituci byla odborná asistentka Fakulty politických věd Univerzity Mateja Beľa v Banskej Bystrici PhDr. Eleonora Kováčová, Ph.D., která vystoupila v rámci výuky předmětu KPOBS *„Veřejná správa a její systém“*, zaměřené na historický vzhled a osvětlení dynamičnosti vývoje veřejné správy za vymezené období na území Slovenské republiky. Rovněž v rámci vzájemné diskuse mezi přednášejícími a posluchači byly finálně detekovány problematické okruhy, dotýkající se zejména kontinuálních konsekvencí vývoje veřejné správy v podmínkách České a Slovenské republiky se zaměřením na decentralizační proces a problematické aspekty a perspektivy výhledu vývoje veřejné správy.

Multiplicita pedagogických činností/spolupráce s CCV/

Katedra právních oborů a bezpečnostních studií Vysoké školy evropských a regionálních studií, o.p.s. vedena *trvalou a stálou* snahou reflektovat požadavek *aplikační praxe*, směřovaný nejen *k dalšímu vytváření, ale i faktického zabezpečení* multiplicitně orientovaných edukačních procesů se opět v rámci zabezpečení pedagogické a lektorské činnosti ve spolupráci s *Centrem celoživotního vzdělávání VŠERS, o.p.s.* snaží v rámci stávajících edukačních příležitostí i nadále odborně a metodicky participovat v oblasti terciálního vzdělávání, zacíleného do oblasti tzv. *„vnitřní bezpečnosti“*. Jak bylo uvedeno v předešlém čísle Věci veřejné, jako příklad je opět na místě uvést i další úspěšné pokračování realizace *kvalifikačních i prolongačních kurzů* určených pro zaměstnance obcí (měst), které se tematicky zaměřují k stávající cílové skupině *čekatelů a strážníků obecní (městské) policie*. V rámci výuky jednotlivých tematických celků/modulů/ je stále při stávajících *odborných a personálních* kapacitách KPOBS kladen důraz na řádné osvojení si vědomostí a aplikačních dovedností, souvisejících zejména s důrazem na efektivní využívání a uchopení komplexního

vzhledu k variabilitě a možnostem využití jednotlivých ustanovení *zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 361/2000 Sb., o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, ve znění pozdějších předpisů a dalších tzv. „zvláštních zákonů“*, zejména při ochraně tzv. *„místních záležitostí veřejného pořádku“*. V rámci stanoveného rozsahu výuky byl v součinnosti s *místně a věcně příslušnou* součástí Policie ČR opět úspěšně a souběžně realizován i *praktický výcvik k používání donucovacích prostředků, včetně praktické přípravy k získání zbrojního průkazu skupiny „D“*, který je tzv. *„kvalifikačním předpokladem potřebným pro samotný profesní výkon budoucích „ochránců veřejného pořádku“* na území *Statutárního města České Budějovice*. V rámci stanovené výuky byl kladen opět důraz na komplexní osvojení si jednotlivých znalostí a dovedností, které jsou budoucím či současným strážníkům obecní (městské) policie zákonodárcem legitimně a taxativně vymezeny v rámci operačního prostoru, uvedeného zejména v ustanovení *§ 2 zákona č. 553/1993 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů*. Vzhledem k výše uvedenému je taktéž zapotřebí připomenout, že zejména prakticky orientovaný aplikační výklad komplexně uchopených souvislostí zcela bezesporu vede k napomáhání uplatňování principu tzv. *„dobré správy“* v současné veřejnoprávní praxi a to zejména při ochraně tzv. *„místních záležitostí veřejného pořádku“*. **Dle zpětnovazebních mechanismů došlo opět k 100% úspěšnosti frekventantů těchto kurzů, kteří tímto ukončili tzv. kvalifikační zkoušky před odbornou komisí MV - ČR.**

Aktuální edukační příležitosti a výzvy - prostupnost oboru bezpečnostně právní činnost

Mezi další *strategické příležitosti*, dotýkající se integrální *prostupnosti a regionálního* ukotvení edukací, oborově přílehlavých k současně zabezpečovanému studijnímu programu bezpečnostně právní činnost, oboru bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě v bakalářském programu lze zcela odůvodněně zařadit i skutečnost úspěšně završeného akreditačního řízení partnerskou Střední školou podnikání, o.p.s., které bylo realizováno v prvním čtvrtletí roku 2010. Je neoddiskutovatelným faktem, že vytvoření a budoucí realizace tohoto oborově blízkého programu i na středním stupni vzdělávání má zcela jistě předpoklady oslovit budoucí zájemce o studium atraktivně orientované na osvojení si klíčových kompetencí, nezbytných pro výkon rozmanitých profesí směřovaných zejména do oblasti *„ochrany veřejného práva“* v rámci zabezpečení výkonu samostatné a přenesené působnosti ve veřejné správě, či v dalších rozmanitých odborných činnostech v rámci *„vnitřní bezpečnosti“*. Jak již bylo naznačeno, atraktivnost nabídky vzdělávání v oboru bezpečnostně právní činnost, realizovaném na středním stupni *Střední školou podnikání, o.p.s.* s možností pokračovat ve studiu v oborově blízkém bakalářském studijním programu, zabezpečovaném VŠERS, o.p.s. i navazujícím Mgr. programem orientovaném na výkon veřejné správy má zcela jistě ambice oslovit další zájemce o studium, kteří budou mít zájem uplatnit se ve státních či nestátních bezpečnostních složkách, ve veřejné správě v rámci zabezpečení výkonu samostatné a přenesené působnosti na různých stupních řízení či pracovních pozicích.

Mgr. Kříha Josef,
Katedra právních oborů
a bezpečnostních studií

TEAM EUROPE v roce 2011

V současné době se vrcholná politická debata v Evropské unii i v České republice točí kolem současné finanční krize a krize eurozóny. Hovoří se o různých scénářích dalšího vývoje... Budoucnost Evropy ale nespočívá jen v rukách politiků, ale záleží především na samotných občanech Evropské unie, na jejich schopnosti vytvořit si vlastní názor na evropskou integraci. K tomu ale potřebují srozumitelné a lehce dostupné informace, které velmi často vinou médií nemají k dispozici. I to byla jedna z příčin vzniku Teamu Europe, který pod záštitou informačního centra o Evropské unii - Europe Direct Krajského úřadu Jihočeského kraje nabízí již několik let zdarma přednášky nebo semináře na evropská témata pro školy, úřady, knihovny i širokou veřejnost.

Smyslem tohoto informačního servisu však není jednostranná propagace Evropské unie, ale členové Teamu Europe se snaží občanům přiblížit Evropskou unii a její dopad na život v regionu především nabídkou srozumitelných a prakticky využitelných informací.

Kromě informačních služeb, nabízejí pomoc a poradenství v mnoha oblastech souvisejících s možnostmi, jež nám členství v EU dává. Team Europe v roce 2011 tvoří deset renomovaných odborníků a je potěšitelné, že se třemi z nich se můžete setkat i na Vysoké škole evropských a regionálních studií (Ing. Jiří Dušek, Ph.D., PhDr. Jan Gregor, Ph.D. a doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, Ph.D.). Bližší informace o Teamu Europe a akcích na klíč viz <http://www.europe-direct.cz/data/File/ceske%20budejovice/nabidka.pdf>.

dusek@vsers.cz

MOTIVACE - jeden z nejdůležitějších faktorů

v procesu učení

Motivace je psychický proces, který usměrňuje naše chování a jednání pro dosažení určitého cíle. Obecně rozlišujeme motivaci vnitřní a vnější, přičemž každá má své opodstatnění, své místo a čas. Všeobecně je znám fakt, že student s vnitřní motivací vykazuje vyšší zájem o učení a osvojení si látky potažmo i lepší studijní výsledky.

Tyto poznatky souvisejí s dalšími faktory jako je osobnost každého studenta, a také se skutečností, zda je tato osobnost dále pozitivně rozvíjena.

✱

Zájem se kterým student přistupuje k učení např. na vysoké škole je odrazem toho, do jaké míry a jakým způsobem byl k učení motivován na základní a střední škole.

Proto jedním ze stěžejních úkolů učitelů základních a středních škol je vstřípit svým žákům pozitivní postoj a přístup k učení a naučit je „jak se učit“ a fakt, že učení je přínosný proces, ze kterého mohou a často i budou celoživotně čerpat.

✱

Pedagogové všech stupňů výchovně vzdělávacích procesů proto patří k nejdůležitějším faktorům ovlivňujícím další počinání žáků a studentů.

✱

Klima třídy, které učitel navodí při výuce má zásadní vliv na motivaci studentů a jejich následný postoj k učení. Prostřednictvím motivace pak zvyšuje efektivitu učení.

V dnešní době však už pedagog není pouze jediným motivujícím činitelem. Současný

svět nabízí nepřehledné množství možností, které působí jako vnější motivační faktory. Ať už je to existence nejrůznějších komunikačních sítí, softwarových programů, nebo možnost vycestovat a používat cizí jazyk v praxi. Pro současného studenta vysoké školy je právě spojení teorie a praxe téměř nezbytností. Porozumění cizí řeči představuje velmi složitý kognitivní proces, který se vytváří u každého člověka individuálně a praktické využití zde má své důležité místo. Adekvátní motivace k učení je proto předpokladem k rozvoji každé osobnosti.

✱

Výhody přináší i nová otevřená a velmi všestranná forma učení, tzv. portfolio. Evropské jazykové portfolio jako součást Společného evropského referenčního rámce pro jazyky umožňuje studujícím přehlednou orientaci v průběhu jejich procesu učení.

Je to soubor prací, které vysoce podporují techniku učení, hledání informací a zaměřují se i na individuální zájmy studujících. To vše přináší motivaci k sebereflexi nad vlastním způsobem práce, nad strategiemi, které vedou studenta k cíli. V neposlední řadě zahrnuje portfolio i hodnocení umožňující zpětnou vazbu a srovnání s ostatními napříč Evropou.

*Mgr. Magdalena Malachová, Ph.D.,
Katedra aplikované jazykovědy*

21. 1. 2011 přijal velvyslanec ČR ve Vídni RNDr. Jan Koukal zástupce Akademické obce VŠERS.

Zleva: doc. MUDr. Zvěřina, člen akademické rady; RNDr. Jan Koukal, doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D., člen kolegia rektora a vedoucí katedry a doc. Dr. Lubomír Pána, Ph.D., kvestor.

Studentské hodnocení výuky

Sledování a hodnocení kvality hlavních procesů v činnosti VŠERS je věnována průběžně zvýšená pozornost a je jednou z klíčových oblastí Dlouhodobého záměru VŠERS. Cílem je zajistit průběžné sledování, vyhodnocování a zvyšování kvality pedagogického procesu, což je trvale i jednou z priorit v řídicím procesu VŠERS. Pro hodnocení kvality jsou využívány standardní i nadstandardní metody sledování a vyhodnocování kvality v jednotlivých oblastech i celku s pravidelnou periodicitou. Kvality nestačí pouze dosáhnout, ale je třeba ji neustále udržovat a soustavně zvyšovat = neustálý kontinuální proces změn a dalšího zlepšování. Zde má svoje nezastupitelné místo systematické hodnocení, které představuje aktivity vedoucí k posuzování kvality vzdělávacího procesu.

Hodnocení vysokoškolské výuky studenty je pouze dílčím ukazatelem komplexního hodnocení kvality práce vysoké školy. Uvedený směr hodnocení je třeba brát jako nezastupitelný doplněk hodnocení kvality, který bere na vědomí názory, mínění a zkušenosti studentů jako spolutvůrců výuky.

VŠERS využívá studentského hodnocení výuky jako dílčího aspektu evaluace již od svého vzniku před osmi lety. Anonymní hodno-

cení bylo v prvních třech letech realizováno formou klasických papírových dotazníků pro každý ročník a obor zvlášť. V současnosti probíhá hodnocení již v elektronické podobě na <http://www.vrsers.cz/aplikace/hodnoceni>. Došlo tak k celkovému zefektivnění prováděného hodnocení a samotného vyhodnocování získaných údajů. Je velmi potěšující, že každý rok dochází k nárůstu zájmu o hodnocení školy. Zatímco v letech 2006/2007 se hodnocení účastnilo jen 24 % studentů, v zimním semestru 2009/2010 to bylo již 55 % studentů! K 15. 2. 2011 (týden před koncem hodnocení výuky) byl dotazník vyplněn již od 43,6 % studentů. Výsledky hodnocení výuky za zimní semestr 2010/2011 budou projednány na poradě vedení a dalším zasedání akademického senátu VŠERS.

Akademický rok	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
% účast studentů na hodnocení	23,83%	27,76%	42,70%	50,66%	43,6%*

* v realizaci

*Dominika Červenková, místopředsdkyně AS,
Ing. Jiří Dušek, Ph.D., předseda AS*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Environmentální výchova

V zimním semestru školního roku 2010/2011 zahájila Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. Specializační studium školních koordinátorů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty, v rámci projektu „Udržitelný rozvoj a environmentální výchova ve vzdělávání pedagogických pracovníků“, registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.3.00/14.0075. Specializační studium absolvuje 41 pedagogů z Jihočeského kraje a kraje Vysočina.

V Jihočeském kraji bylo zahájeno studium třídním pobytem setkáním v srpnu 2010. V oficiálním úvodu se pedagogové seznámili s realizačním týmem, projektem a samotnými možnostmi, které se jim nabízejí v jejich specializačním studiu a jejich školních aktivitách. Výuka na téma Principy udržitelného rozvoje probíhala částečně v učebně, částečně ve venkovních prostorech rekreačního zařízení. Vícedenní pobyt s ubytováním a společné celodenní aktivity byly vhodným řešením pro seznámení se koordinátorů a navázání kontaktů.

Druhé setkání vhodně spojilo výuku v učebně s výukou a „bádáním“ v terénu. Koordinátoři pod vedením lektora získali teoretické znalosti a v učebně pomocí schémat a osnov si vytvořili prvotní představu k tvorbě vlastní prezentace (na jimi zvolené téma). Následně se přesunuli do muzea, které bylo dalším zdrojem informací pro jejich samostatnou práci. Přílehlý park (les) v krásných podzimních barvách doplnil jejich bádání o „živou“ složku. Závěrem setkání všichni svoje práce prezentovali ostatním a vzájemně si je vyměnili. Získali tak mnoho prezentací pro zpestření výuky v různých předmětech. Třetí setkání probíhalo vzhledem k ne-

příznivému počasí v učebně. Přednáška na téma „Management EVVO, publicita a image školy“ koordinátory zaujala. Po teoretickém úvodu a shrnutí znalostí každý z koordinátorů představil ostatním stránky školy, na nichž sekci EVVO a způsob propagace a zviditelnění jejich aktivit. Lektorka a celá skupina stránky hodnotili a navrhovali způsoby odstranění nedostatků. Koordinátoři coby manažeri environmentálních aktivit školy zjistili svoje schopnosti a předpoklady v testu manažerských dovedností.

V kraji Vysočina bylo studium zahájeno v říjnu. Výuka probíhala obdobně jako v Jihočeském kraji. Druhé setkání proběhlo částečně v učebně, částečně v prostorech zámku a zá-

mecké zahrady, kde si pedagogové vyhledali motivy a informace pro svoje prezentace. Téma ekoškola, ekologizace provozu školy bylo naplněno velmi vhodnou formou pomocí modelových situací a her. Třetí setkání bylo zaměřeno na vhodné zařazení a správné využívání ICT v předmětech s environmentální tematikou. Lektor velmi poutavou a zajímavou formou provedl koordinátory různými způsoby využití ICT a jejich zařazení do výuky. V roce 2011 je naplánováno dalších 5 zajímavých setkání a na podzim závěrečná zkouška. Po absolvování studia posluchači obdrží osvědčení. Víříme, že studium bude pro ně přínosem.

MVDr. Monika Půbalová, manažerka projektu

Auspicia v 8. ročníku své existence

Nezávislý recenzovaný časopis *Auspicia*, vydávaný od roku 2004 dvakrát ročně Vysokou školou evropských a regionálních studií ve spolupráci s Filosofickým ústavem AV ČR, se za dobu své existence stal nosičem již pro cca 440 příspěvků, oblíbeným periodikem jak pro autory, tak pro čtenáře.

V zatím posledním čísle (1/2011), které vyjde v dubnu 2011, bude otištěno rekordních 45 příspěvků v češtině, slovenštině a angličtině. 30 vědeckých/odborných příspěvků v prvních třech sekcích časopisu prošlo stejně jako další, méně úspěšné (následně vyřazené) články náročným, nezávislým a anonymním, standardním recenzním řízením. Redakce obdržela 2–5 recenzních posudků na každý z nich, celkem se jednalo o rekordních 108 posudků od rekordního počtu 71 recenzentů z 36 pracovišť v 16 městech ČR a SR (celkem bylo osloveno 122 možných recenzentů). Jejich podrobný seznam (ve tvaru titul, jméno, katedra, fakulta, univerzita, město, stát) uvádíme jako vždy na konci časopisu, recenzní posudky jsou v tištěné podepsané i elektronické podobě k nahlédnutí v archivu redakce. Všechny recenzované příspěvky byly následně autory často rozsáhle upravovány v souladu s podrobnými připomínkami recenzentů.

Následující proces editace a dvojích korektur přijatých příspěvků trval další 2 měsíce, několikaměsíční korespondence šéfredaktora časopisu s autory, recenzenty a členy redakční rady zahrnuje pro dané číslo téměř 1000 e-mailů (dosud nejvíce bylo 600 pro zatím nejobsáhlejší číslo 2/2009). Devět z celkového počtu 30 otištěných vědeckých/odborných příspěvků bylo publikačním výstupem z proběhlého grantového projektu. I objemově půjde o číslo z dosavadních 16 jednoznačně nejobsáhlejších, neboť již ve fázi korektur mělo cca 450 stran, ve fázi tištěné půjde o cca 270 stran.

Stejně jako u předchozích čísel i u čísla 1/2011 patří všem členům redakce, mezinárodní redakční rady, recenzentům a autorům upřímné poděkování na profesionální součinnost. Z členů redakce jako obvykle provedl korektury všech textů v angličtině (obsah čísla, nadpisy, abstrakty, klíčová slova, 3 příspěvky jako celek) Mgr. R. Říha, korektury obsahu čísla v ruštině J. Anisimkova, sazbu čísla dr. M. Berová.

Tematicky se v časopise zrcadlí zejména ekonomicko-správní, politologická, bezpečnostní, sociální, vzdělávací, ale i další oblasti vědního zájmu především českých a slovenských odborníků. Zveřejňované výsledky, často vycházející z praxe, mají obvykle nadregionální, univerzální působnost čili jsou široce využitelné českou i zahraniční vědou a společností obecně, nikoli pouze v Jihočeském kraji, odkud tradičně část autorů pochází. Jelikož jsou všechny příspěvky v procesu korektur šéfredaktorem detailně slovo po slovu pročteny a korigovány, lze na základě několikaleté osobní (ovšem subjektivní) zkušenosti říci, že se jejich kvalita stále kontinuálně zvyšuje.

Věříme, že úroveň a přínos jednotlivých příspěvků nadále ocení jak odborná, tak i odborně-laická veřejnost (např. politici, ekonomové, úředníci apod.), jak o tom nepřímo svědčí mj. stále častější citovanost článků, v našem časopise zveřejněných, i trvale se zvyšující zájem v něm publikovat.

Vzhledem ke stále se zvyšujícímu počtu příspěvků a složitosti a délce kvalitativních procesů, na nichž je tvorba časopisu založena, se sice stávající data uzávěrek (31. 3. a 30. 9.) zachovávají, mění se však opačně příslušnost k danému číslu. To znamená, že **do 31. 3.** se přijímají příspěvky **pro 2. číslo** daného roku a **do 30. 9.** příspěvky **pro 1. číslo** roku příštího.

Spolu s dalšími prvky (grantové projekty, monografie, učebnice, skripta atd.) patří časopis k „vlajkovým lodím“ vědecké produkce VŠERS, samozřejmě s většinou příspěvků od autorů z jiných vysokých škol a univerzit. Jeho výhodou je oproti různým dalším formám vědecké činnosti jeho pravidelnost, zavedenost i směřování k mezinárodnosti.

30. března 2011 se na Krajském úřadě Jihočeského kraje uskuteční společné Výroční zasedání Mezinárodní redakční rady časopisu (má 30 členů) a Ediční rady VŠERS, které komplexně zhodnotí dosavadní přístup a zpracování (obsah, forma, struktura, otázky redakčně-vydavatelsko-distribučního procesu apod.) časopisu a vytyčí směr jeho další existence.

Zájemci o získání **předplatného časopisu** se mohou obracet na pana knihovníka R. Janečka (janecek@vsers.cz). **Uzávěrka** příštího čísla

(2/2011) je **31. 3. 2011**. Na adresu auspicia@vsers.eu lze zasílat vědecké příspěvky, recenze a další zprávy o konferencích, jubileích apod. Všechna dosavadní čísla a aktualizované návodné informativní dokumenty pro dodržení předepsaných náležitostí příspěvků jsou rovněž na adrese www.vsers.cz/manazereo.php. Časopis je otevřen pro publikování všem zájemcům.

Auspicia (z lat. *auspicium* = věštba) by měla přispívat k poodkrývání budoucích jevů, dějů, procesů v naší společnosti. Zda se jí to dlouhodobě daří, může prozradit pouze zájem a zpětná vazba od čtenářů a autorů.

PhDr. Jan Gregor, Ph.D., šéfredaktor

Oslavy 5. výročí SVŠ ve Skalici

Rektor VŠERS při projevu na oslavách 5. výročí založení partnerské VŠ „Stredoeurópska vysoká škola ve Skalici“.

Reditelka Stredoeurópskej vysokej školy ve Skalici Ing. Schwarzová, Ph.D. pokřtila při oslavách 5. výročí VŠS monografií doc. Pány „Komenského teologická politika“.

Pohled do divadelní dvorany Domu kultury ve Skalici, ve které se uskutečnily oslavy 5. výročí SVŠ.

Akademie třetího věku zahájila svou činnost

V zimním semestru 2010 zahájila na VŠERS své vzdělávací a zájmové kurzy Akademie třetího věku (dále jen A3V). Výuku prvních účastníků počítačových kurzů slavnostně uvedl rektor VŠERS prof. Švejda, který vznik Akademie označil jako významný počín a mezník ve vzdělávání seniorů na vysoké škole.

„Po Jihočeské univerzitě v Č. Budějovicích a VŠE v Jindřichově Hradci, jsme třetí vysokou školou v Jihočeském kraji, která se specializuje na vzdělávání seniorů na vysokoškolské úrovni. Účastníkem Akademie třetího věku může být každý, kdo dovrší 50 let, nebo je invalidní důchodce. Další požadavky pro účast nejsou stanoveny. Vzdělávání Akademie třetího věku je součástí vzdělávacích aktivit Centra celoživotního vzdělávání.“ konstatoval garant A3V prof. Švejda. O budoucí plánované koncepci A3V hovořil i kvestor VŠERS Doc. Pána, který na Vánočním setkání účastníků A3V představil záměr i vícesemestrového studia politických věd. Seniorům, kteří se zajímají o věci veřejné se tak otevře výjimečná příležitost rozšiřovat si své vědomosti. Základním posláním A3V je otevření vysokoškolských poznatků, vědomostí a dovedností pro osoby staršího věku a invalidní spoluobčany. Je přitom zohledněn zdravotní stav posluchačů i jejich životní situace. Cílem A3V je nejen prohlubovat stávající vědomosti, ale také prezentovat nové poznatky, obory a technologie, které jsou jinak účastníkům nepřístupné. Celoživotní vzdělávání je nezbytné nejen k udržení duševní kondice a pocitu seberealizace, ale u řady účast-

níků A3V doplňuje vědomosti, které z různých důvodů dříve nemohli získat. Vzdělávací programy A3V tak umožňují starším a invalidním spoluobčanům zvyšovat kvalitu jejich života.

Výuka vzdělávacích programů probíhá formou přednášek, cvičení, seminářů, kurzů a exkurzí. Kurzy zpravidla trvají 8 až 12 týdnů, v rozsahu 2 až 3 hodiny týdně. Účastník kurzu A3V, který splní jeho stanovené podmínky, se stává absolventem kurzu a VŠERS mu vydá osvědčení, které podepisuje rektor vysoké školy. Účastníci kurzů hradí poplatek za vzdělávací program. Výše poplatku je uvedena v nabídce u každého kurzu a závisí na hodinové dotaci výuky. Jak nám sdělil rektor VŠERS prof. Švejda, studijní poplatky jsou na nejmenší možné hranici, tak aby se pokryly nezbytné režijní náklady. „Kurzy jsou organizovány jako nekomerční. Do budoucna plánujeme využívat grantové výzvy a podat žádosti o finanční podporu vzdělávacích programů pro seniory. Tím bychom chtěli dosáhnout toho, aby vzdělávání v A3V bylo přístupné co největší seniorské skupině,“ sdělil prof. Švejda.

Kurzy probíhají v zimním a letním semestru akademického roku. Přihlášky do vzdělávacích programů A3V dle aktuální nabídky mohou být podávány průběžně. Zájemce o studium bude zařazen do nejbližšího realizovaného termínu programu, do kterého se přihlásil. O zahájení programu bude dopředu informován. Více informací o Akademii třetího věku si můžete přečíst na internetu www.a3v.vshs.cz.

PaedDr. František Batysta

Nabídka vzdělávacích kurzů Akademie třetího věku

„Vzdělávání v Akademii pro váš aktivní život“ - to je stručné a výstižné motto nabídky vzdělávacích programů Akademie třetího věku. V letním semestru Akademie rozšířila svou nabídku o další historické a sportovní kurzy pro seniory. V rámci akce Rožmberský rok si mohou zájemci vybrat ze tří nových historických kurzů. V kurzu „Genealogie a tvorba rodokmenu“ se budou účastníci učit pátrat po svých historických kořenech. Součástí kurzu bude návštěva archivu. Zařazena je také ukázka tvorby rodokmenu na počítači, ale i klasickými způsoby. Součástí kurzu budou praktické rady pro „domácí archivařinu“.

V listopadu 2011 uplyne 400 let od smrti jednoho z nejslavnějších vládařů rodu Rožmberků - Petra Voka. Hluboký otisk pětileté ríše zanechala čtyři staletí vlády potomků starobylého rodu Vítkovců především v duši jižních Čech. Jaká byla jejich doba a jací vlastně byli sami Rožmberkové? To je obsahem druhého historického kurzu s názvem: „Rožmberkové, Eggenbergové a Schwarzenbergové - tři pilíře jihočeství v raném novověku“. Na kurz je možno volně navázat samostatnými exkurzemi po stopách Rožmberků a na výstavy pořádané v rámci Rožmberského roku v Praze, Českém Krumlově a dalších vybraných místech. V třetím historickém kurzu se účastníci seznámí s historií královských Českých Budějovic, která je bohatá na události i osobnosti, stejně tak město samé je plné památek. Kromě přednášek a výkladu si účastníci i město projdou a získají nové pohledy na odkazy našich předků. Kurz je určen všem, kteří chtějí vědět více o místě, kde žijí.

Zařazením nových sportovních kurzů Akademie chce vytvořit podmínky pro udržování fyzické kondice a zdraví seniorů. Kurzy vedou zkušení

lektori a sportovní instruktoři, kteří znají specifika seniorského věku. Někteří z nich jsou již sami seniory. Pohyb znamená život, cvičení podporuje životní vitalitu. Například cvičením jógy se protáhne a posílí celé tělo. Uvolní mysl a podpoří imunitu těla.

Další kurz Nordic Walking neboli severská chůze si mezi vytrvalostními sporty získává stále větší oblibu. Má příznivý vliv na celkový zdravotní stav. Je to přirozený pohyb, bezpečný a vhodný téměř pro každého (začínající sportovce, seniory, kardiaky, lidi s nadváhou atd.). Aktivuje svalstvo zad a hrudníku, zlepšuje držení těla, snižuje nadváhu. Uvolňuje svalstvo kolem páteře. Hůlky zmírňují zátěž nosných kloubů a zároveň poskytují oporu a rovnováhu. Pohyb a trénink ve skupině v přírodním prostředí příznivě působí na psychiku. Odbourává stres. Základní kurz je určen pro každého, kdo chce získat více informací o správné technice Nordic-walkingu. Součástí kurzu je teoretická část následovaná praktickým nácvikem. Účastníci si budou postupně zvyšovat svou tělesnou zdatnost a budou připravováni pro celodenní výlety „s hůlkami“.

Jako celodenní výlety je organizován i turistický cyklistický kurz. Běžné zdravotní limitace seniorů nejsou pro účast v kurzech překážkou. Pokud by si zájemce nebyl jistý, zda by náplň kurzu zvládl, může se obrátit na svého lékaře. Rovněž lektori a organizátoři sportovních kurzů Akademie s ním rádi jeho individuální situaci prokonzultují.

Účastníci kurzů se seznámí s novými přáteli. Mohou si navzájem předávat své sportovní, turistické i další zkušenosti. Tím dochází i pro seniorskou skupinu k důležitým sociálním kontaktům a je tak naplněno přísloví: „Ve zdravém těle zdravý duch“.

PaedDr. František Batysta

Nejstarší účastnice Akademie třetího věku

Rektor Vysoké školy evropských a regionálních studií, o.p.s. profesor PaedDr. Gabriel Švejda, CSc., dr. h. c. předal ve čtvrtek 20. ledna 2011 osvědčení o absolvování počítačového kurzu nejstarší účastníci A3V VŠERS, paní Boženě Krausové. Nezlobte se, její věk vám neprozradíme, ale můžete se spolehnout, že byste ho napoprvé neuhádli. Byla u toho i televize a tak se paní Krausová stala nejen nejstarší absolventkou Akademie, ale i televizní hvězdou a spolu s ní i ostatní účastnice počítačového kurzu. Pokud byste se přeci jenom chtěli dozvědět věk paní Krausové, podívejte se na internetové stránky Akademie, (www.a3v.vsers.cz), kde je archivován zmíněný videozáznam.

Paní Krausová je činorodá dáma. Kurz zvládla „na výbornou“ a chystá se na další počítačové vzdělávání. Kromě vzdělávání organizuje turistické akce, aktivně hraje ping ponk, chodí plavat a podílí se na akcích českobudějovického klubu důchodců. Dokud to jen trochu půjde a zdraví jí bude sloužit, tak prý ve svých aktivitách neustane. Chce se stále učit novým poznatkům a poznávat nové přátele. „Pokud se člověk přestane učit, přestane vůbec,“ říká plná životního elánu paní Krausová. První čtyři vzdělávací a zájmové počítačové kurzy úspěšně ukončilo v zimním semestru 2010 celkem 51 účastníků. Mnozí z nich se již přihlásili na navazující počítačové kurzy v letním semestru.

PaedDr. František Batysta

V úterý 11. ledna 2011 se v Klubu důchodců Roháče z Dubé uskutečnila přednáška doc. Pány na téma „Národnostní menšiny v Jihočeském kraji“. O přednášku byl velký zájem.

Vánoční posezení

Člen akademické rady a přednášející VŠERS doc. JUDr. Jan Hejda, Ph.D. oslavil životní jubileum. Blahopřání celého pracovního kolektivu i studentů mu tlumočili zástupci vedení školy.

10. 12. 2010 byl slavnostně uveden v Trágerově ulici do provozu moderně vybavený studentský klub VŠERS. Při této příležitosti vystoupili s kulturním programem žáci Lidové školy umění Zavadilka.

Do provozu byl uveden depozitář knihovny pro archivaci bakalářských prací. Otevření se zúčastnili členové akademické obce. Zleva: doc. Ing. Darja Holátová, Ph.D.; Ing. Robert Zeman, Ph.D.; PhDr. Jana Kunšteková; doc. Dr. Lubomír Pána, Ph.D.; Mgr. Richard Říha.

RECENZE **Systémové aspekty veřejné správy** RECENZE

Jaroslav Erneker, Marie Krybusová, Lubomír Pána

Cílem publikace je seznámit studenty se základními vztahy v oblasti veřejné správy a poskytnout přehled a umožnit orientaci v oboru veřejná správa.

V úvodu odborného textu autoři charakterizují systém veřejné správy včetně její struktury a funkcí v členění na státní správu a samosprávu. Odborný text obsahuje i odkazy na další literaturu, kde lze nalézt doplňující informace.

Publikace je přehledná a logicky uspořádaná. Text je rozdělen do čtyř základních kapitol. V první řadě se zabývá pojmovým vymezením veřejné správy. Přehledným způsobem nastiňuje systémové charakteristiky veřejné správy a základní znaky tohoto systému. Upozor-

ňuje na cíle a úkoly veřejné správy. Stručně popisuje systém veřejné správy a z něho vyúsťující subsystémy - státní správu a samosprávu včetně subsystému soukromoprávních subjektů. Vysvětluje funkce veřejné správy a metody její činnosti.

Studijní text dále podrobněji charakterizuje základní znaky státní správy, jakož i její jednotlivé typy a druhy ústředních orgánů. Nežůstává opomenut ani výkon státní správy jinými státními orgány či zabezpečovaný zpravodajskými službami či propůjčený soukromým osobám. Publikace mapuje i systém a organizační strukturu samosprávy.

Zvláštní pozornost věnuje obecnímu a krajskému zřízení na základě zákonů o obcích

a krajích. Přehledně vysvětluje základní působnosti a kompetence obce a kraje včetně jejich orgánů.

Odborný text uzavírá neoddělitelná část zaměřená na řízení veřejné správy.

Publikaci lze hodnotit velmi pozitivně a doporučit ji jako vhodnou studijní pomůcku pro studenty vysokých škol, jakož i zaměstnance veřejné správy. Zejména je studijní text určen jako učební pomůcka na bakalářském stupni vzdělání pro obor Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě.

*JUDr. Bohuslav Petr, Ph.D.,
Katedra právních oborů
a bezpečnostní činnosti*

Přednáška s PhDr. Tomášem Sedláčkem

Zajímá Vás, proč vznikla ekonomická krize a jaký bude její vývoj? Kam povede další zadlužování našeho státu? Mohlo by zavedení Eura v ČR ještě více prohloubit ekonomickou krizi? Kdy Česká republika konečně zavede Euro?

Všechny tyto otázky se pokoušel zodpovědět renomovaný ekonom PhDr. Tomáš Sedláček 8. února 2011 na velmi zajímavé diskusní přednášce „Krise křížem krážem“, která se konala na Krajském úřadě Jihočeského kraje v sále Zastupitelstva pod záštitou evropského informačního střediska Europe Directu České Budějovice ve spolupráci s Eurocentrem České Budějovice. Diskuse byla moderována Ing. Jiřím Duškem, Ph.D. z Vysoké školy evropských a regionálních studií. Pan PhDr. Tomáš Sedláček byl v minulosti poradcem prezidenta Václava Havla a ministra financí (2004–2005). V současné době působí jako hlavní makroekonomický stratég ČSOB, přednáší ekonomii a dějiny ekonomických teorií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a také na University of New York in Prague. V roce 2006 ho časopis Yale Economic Review jmenoval mezi pěti mladých perspektivních ekonomů.

O jak prestižní přednášku se jednalo, svědčí obrovský zájem veřejnosti, který několikanásobně překročil kapacitní možnosti Krajského úřadu Jihočeského kraje. Svou roli jistě hrálo i to, že v Českých Budějovicích se jednalo o historicky první přednášku pana doktora Sedláčka, rozhodně však ne poslední, pro velký zájem by se na podzim tohoto roku uskutečnil v Českých Budějovicích další přednáška na obdobné téma.

Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Rektor školy při jednání s Ing. Stanislavem Mrvkou, starostou Jindřichova Hradce. Představitelé školy a města se dohodli na řadě společných aktivit.

Kvestor VŠERS doc. Lubomír Pána a vedoucí vzdělávacího a konzultačního střediska VŠERS v Příbrami PhDr. Lenka Havelková se setkali se starostou města Příbrami a zároveň senátorem Parlamentu ČR MVDr. Josefem Řihákem, který vyjádřil podporu naší škole a přislíbil spolupráci města v různých společenských projektech. Při příležitosti přátelského setkání byla doc. Pánovi k významnému životnímu jubileu věnována pamětní listina města Příbrami.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zajímavě strávený čas

Mezi vánočními svátky a novým rokem si dopřáli hezké chvíle někteří učitelé v Jihočeském kraji, kteří se zúčastnili kurzu Zdravý životní styl adolescentů, probíhajícího v rámci projektu Nové výukové metody a využití informačních technologií při realizaci školního vzdělávacího programu na základních a středních školách Jihočeského kraje, v hotelu RELAX v Táboře. Dárkem pro ně bylo zpestření kurzu vystoupením sexuologa a exeuroposlance doc. MUDr. Jaroslava Zvěřiny, který při-

tomné seznámil s problematikou sexuálního chování mladistvých v ČR ve srovnání s EU, a to v průběhu jednoho desetiletí. Nekonvenční přístup k problematice sexuality spojené se zdravým životním stylem i příjemné prostředí navodili optimistickou atmosféru, která bude provázet pedagogy do r. 2011.

Mgr. Ludmila Půbalová,
vedoucí oddělení

Akademický střelecký klub

V roce 2005 byl při Vysoké škole evropských a regionálních studií založen Akademický střelecký klub jako dobrovolná společensko sportovní organizace s právní subjektivitou. Jeho posláním je zapojit členy akademické obce, zaměstnance a ostatní zájemce do různých forem společenských a pohybových aktivit. Během akademického roku se tak uskuteční 4–5 střeleckých dnů. V roce 2010 proběhl první ročník střelecké soutěže „O pohár rektora VŠERs“. Akcí ASK se také účastní hosté z partnerských škol a institucí.

Další možnost, kterou ASK svým členům nabízí, je získání zbrojního průkazu. K tomu klub pořádá kurzy, kde předseda klubu zájemce teoreticky i prakticky připraví k vykonání zkoušek. Informace o klubu je také možné získat na webových stránkách školy www.vser.cz.

pichova@vser.cz

Vznik a uplatnění zdravotnické profese

Praktická sestra v zahraničí

Zhruba od počátku šedesátých let se zejména v anglosaských zemích rozvinula napřed diskuse, poté praxe, nakonec i konflikty týkající se výkonu zdravotnické profese tzv. „practice nurse“. Překlad „praktická sestra“ je nepřesný, přesněji jde ojev „sestra v ordinaci“, či „ordinující sestra“, což jsou překlady věcně přesnější, avšak toporné.

Přidržíme se proto pro český jazykový usus pojmu „praktická sestra“, kterýžto pojem má adekvátní a logický pendant v pojmu „praktický lékař“.

Zcela recentně, v posledních dvou letech, existují ve Velké Británii tendence umožnit sestřím v pozici „Practice Nurse“, aby předepisovaly všechny léky, vyjma tzv. léků „vyhrazených“, tedy opiátů atp. (BMA - British Medical Association vede proti tomuto jevu soustředěnou a časově úspěšnou kampaň.)

Pojetí zdravotnické profese „praktická sestra“ se v USA od Velké Británie do určité míry liší. To, co je v britském usu označováno jako Practice Nurse, je v USA zváno Nurse Practitioner- NP, a je to jeden ze zvláštních případů APN (Advance Practice Nurse). Dalšími variantami APN jsou NA (Nurse anaesthetist, v USA CNA Certified Nurse Anaesthetist), NM (Nurse Midwife, v USA Certified Nurse Midwife), CNP (Clinical Nurse Specialist, v USA CCNS - Certified Clinical Nurse Specialist) a NP (Nurse Practitioner). Celá tato terminologická stavba se zejména díky mezinárodním organizacím sester jazykově velmi amerikanizuje.

Celkovým pojetím, popisem a konkrétní pracovní náplní „praktických sester“ se velmi systematicky zabývá Antonia Clark z London South Bank University. Dle jejích zkušeností praktické sestry pracují v ordinacích všeobecných praktických lékařů (General Practitioner- GP), u nás kupř. PLD - Praktický lékař pro dospělé a PLDD - Praktický lékař pro děti a dorost, přičemž zajišťují vyhodnocování stavu, screening, léčbu, péči/ošetřování a edukaci/výchovu pro pacienty ze všech částí komunity, od dětí po seniory. K jejich typickým pracovním aktivitám patří:

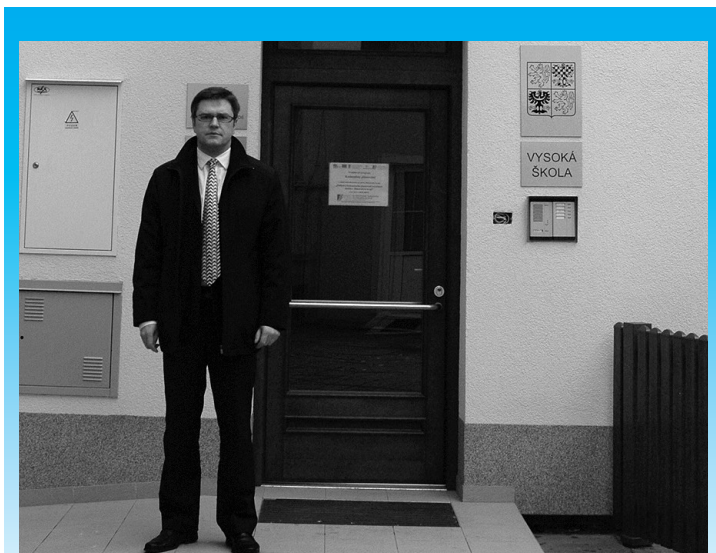
- poskytování poradenství, konzultací, léčby a informování o širokém spektru zdravotních situací a lehčích/ méně závažných onemocnění/ chorob, (kupříkladu chřipkovitá onemocnění), podle potřeby odeslání k dalšímu členovi ordinačního týmu
- provádění vyšetřovacích procedur
- provádění menších operačních zákroků/výkonů
- provádění vstupního vyšetření (při registraci pacienta)
- dispenzarizace a provádění léčby u (již diagnostikovaných a dispenzarizovaných) případů, jako jsou astma, diabetes mellitus, hypertensní nemoc, kožní onemocnění a tzv. „well-woman and well-man clinics“, poradny pro ženy a muže týkající se jejich gender-atributů (u žen menstruace, kontinence, choroby prsů atp., u mužů prostata, kontinence, erekce atp.)

- vydávání kontraceptiv/antikonceptiv a aplikace kontracepčních/antikoncepčních pomůcek
- provádění cervikálních stěrů a těhotenských testů
- odběry vzorků krve, moči a dalších biologických vzorků a odběrů materiálu
- provádění rutinních výkonů, jako je aplikace injekcí, oční výplachy, přikládání a odstraňování obvazů, léčba ran atp.
- poskytování odborných informací u situací, jako jsou krevní tlak, kontrola tělesné váhy, zanechání kouření, stav kardiovaskulárního systému atp.
- podávání injekcí a vakcinace u dětí
- podávání a provádění vakcinace před cestami do zahraničí, a poradenství ve věci zdravotní problematiky cest do zahraničí
- poskytování první pomoci a zásahu u naléhavých případů - dle potřeby
- poradenství pro pacienty ve věci jejich dlouhodobých potřeb medikace a ošetrovatelských výkonů
- doplňování zásob potřebného materiálu a péče o ordinační prostory
- vedení přehledné a čitelné dokumentace všech konzultací a výkonů, provádění záznamů do dokumentace pacientů
- update a vylepšování - doplňování klinických počítačových systémů zaváděním dat o pacientech a léčbě
- udržování stálého spojení s ostatními sestrami, lékaři, pracovníky recepce a dalšími zaměstnanci ordinace.

K získání pozice Praktická sestra se většinou kromě dosaženého vzdělání terciárního typu požaduje dvouletý pobyt na školícím místě. V současnosti je velice zajímavé a zřejmě i příznačné, že kupř. ve Velké Británii se nepožaduje ukončené vzdělání vysokoškolského (terciárního) typu, nýbrž že stačí, aby uchazečka/uchazeč byli oprávněni k takovému studiu, kupříkladu přijati ke studiu. Je to spolu s tzv. grandfather's - rule, tedy doslova dědečkovým pravidlem, projevem toho, že existuje velké množství zkušených sester s bohatou letitou praxí. V takovýchto situacích lze příslušná oprávnění (jak Practice Nurse, tak Independent Nurse Prescriber) udělit na základě dosažené praxe a postavení (proto „dědečkovovo pravidlo“, že totiž uchazečka/uchazeč jsou v oboru již dlouho a dobře zavedeni).

Celé znění článku je zveřejněno v Auspicii č. 1/2011.

doc. Petr Petr; RNDr. Růžena Ferebauerová

15. února 2011 ředitel Oberbank AG, pobočky České Budějovice Ing. František Nečas navštívil VŠERS. Prohlédl si zejména budovu v Žižkově ul. č. 5, na jejíž výstavbu Oberbanka poskytla škole úvěr.

Oberbank AG
pobočka Česká republika

Oberbank StandardHypotéka

Akční úroková sazba
s dobou fixace 5 let
od:

Jedinečný smysl pro váš domov!

Refinancování hypotečního úvěru
bez poplatku za zpracování

Kvalifikované poradenství – jsme tady pro vás do 19:00 hodin
(po předchozí domluvě)

www.oberbank.cz

150 filiálků v 5 zemích Evropy.
Oberbank. O něco více než jen banka.

Z prací našich studentů

Tradiční způsob života Romů

Mezi tradičním způsobem života Romů a Čechů existují rozdíly, které vyplývají z rozdílného pojetí života a mohou způsobovat vzájemné nepochopení. Rozdíl vyplývá již z odlišné demografické struktury komunity romské a naší. Způsob života Romů je jiný také proto, že Romové uznávají jiné hodnoty než Češi, neboť je pro ně důležitější zaměření na rodinu než na svoji práci.

Tradiční životní cyklus Romů se v posledních letech mění, v uvedené podobě se zachoval ještě ve východoslovenských romských osadách, přesto v životě českých městských Romů můžeme nalézt některé prvky, které přezívají a třeba nevědomě ovlivňují jejich dnešní životní cyklus. Proto je dobré poznat tradiční způsob života, který ačkoli doznal velkých změn, může pomoci lépe porozumět Romům.

ROMSKÁ RODINA

Rodina pro Romy znamená téměř vše, neboť již v minulosti uspokojovala základní životní potřeby jejích členů. Romové byli při kočování na okolní společnosti zcela nezávislí, ale uvnitř rodiny byli na sobě naopak závislí beze zbytku. Rodina byla zdrojem obživy, měla funkci vzdělávací (chlapci se učili v rodině řemeslu, dívky starat se dobře o děti a o manžela) a také funkci ochranou. Romové se proto se svoji rodinou velmi identifikovali.

Mluví-li o rodině Češi, mají většinou na mysli svoji ženu, muže, děti, rodiče, sourozence. Známe samozřejmě i své další příbuzné - strýce, tety, bratrance, sestřenice, synovce, neteře, tchány, tchýně, švagry či švagrové, ale ty už spíše považujeme za vzdálenější příbuzné, se kterými se tak často nestýkáme.

Romové však považují za své blízké příbuzné všechny a romština má na rozdíl od češtiny pojmenování i pro děti sestřenic či bratranců. Romové žili se svojí širší rodinou pohromadě v jedné osadě či čtvrti a kromě pokrevního příbuzenství je pojily i rodinné tradice a vzájemná solidarita. Největším trestem pro Roma bylo tudíž jeho vyhnání z rodiny, neboť tím ztrácel veškeré sociální i lidské jistoty.

Rodina posilovala svoji prestiž počtem narozených dětí, především chlapců. Jako prvorozené dítě si mladí manželé proto přáli chlapce (muži určitě, ženy však ve skrytu duše doufaly, že první dítě bude děvče, které by bylo pro matku významnou pomocnicí v „ženských pracích“). Každé další dítě bylo vřele vítáno. Výchovu dětí měla na starosti především matka, ale o dítě se starali i ostatní členové velkorodiny. Romské děti vyrůstaly obklopeny třemi, někdy i čtyřmi generacemi v soudržném a okolnímu světu uzavřeném společenství.

V romské rodině, tak jako v české, existoval rozdíl mezi rolí muže a ženy.

Romská žena byla vychovávána tak, aby se dokázala o rodinu postarat. Povinností ženy

bylo zabezpečit chod domácnosti, vychovávat děti a poslouchat svého muže. Žena měla často ekonomicky důležitější roli, neboť to byla ona, kdo musel zabezpečit přežití rodiny - zajistit jídlo, oblečení. Jídlo musela sehnat jakýmkoli způsobem, buď za vykonání nějaké práce pro gádže - sedláky (vymazávání pecí, práce na poli), sběrem lesních plodů (borůvky, maliny, šípky aj.) nebo i žebráním.

Romský muž byl navenek i uvnitř hlavou rodiny, nositelem a ochráncem prestiže rodiny, rozhodoval a nesl odpovědnost za rodinu. V mnoha rodinách byl výdělek muže pouze příležitostný, a tak muž trávil svůj čas sháněním zakázek, udržováním dobrých vztahů s příbuznými a přáteli, urovnáváním svárů mezi rodinami aj.

V romské rodině se všichni členové vzájemně podporovali a pomáhali si. Svobodní (kteří jsou i dnes mezi Romy velkou vzácností) zůstávali u rodičů, sirotků se ujímala jiná rodina, staří lidé byli opatrováni a hluboce vážení, nebyli vyloučeni ze života rodiny. Pro romskou rodinu bylo nemyslitelné dát děti do dětského domova nebo rodiče do domova důchodců. Romští rodiče dokonce odmítali posílat své děti do internátů, kde by byly bez dozoru a pomoci rodiny.

Romská rodina tedy zajišťovala ochranu sociální (nikdo nezůstal sám, o všechny bylo postaráno), psychologickou (veškeré problémy se řešily společně) i ekonomickou (poskytovala obživu pro všechny).

ROMSKÁ SVATBA

Dětství a dospívání romských dětí končí založením vlastní rodiny. Jedno romské přísloví praví: „Posaď svou dceru na židli a pokud se její nohy dotýkají země, je už zralá na vdávání.“ Rodiče tedy svěřovali své dospívající dcery jejich budoucím manželům. Dívky si proto většinou musely brát za manžele muže, které jim vybrali rodiče. Otcové vybírali manžele častěji, ale nebylo to pravidlem. Romské dívky se tedy zpravidla nevdávaly z romantické lásky, ale byly poslušné příkazu své rodiny.

Úkolem dcer bylo uzavřít dobré a uvážlivé manželství, a tím spojit dvě rodiny, aby byla ještě více zvýšena rodinná prestiž. Takto smlouvaná svatba se mohla odehrát pouze mezi rodinami, které byly materiálně na stejné úrovni, v přátelském vztahu a se sňatkem souhlasili oba otcové. Výjimečně se stávalo, že se do sebe chlapec s dívkou zamilovali proti vůli rodičů, ale to s sebou neslo vždy konflikty mezi rodinami. Pokud však strávili zamilovaní společně noc, nezbyvala jiná možnost, než sňatek uskutečnit. Rodiny jim většinou odpustili, ale před tím je museli veřejně potrestat pro výstrahu, aby si to ostatní mladí rozmysleli.

Za tento přestupek nejsou členové rodiny, komunity ostrakizováni, pouze potrestáni. Vy-

loučení z komunity, které je pro Roma největším trestem, bývá spojeno s incestem. Toto mezikulturní tabu platí i mezi Romy a jeho porušení bývá velice odsuzováno.

K tomu, aby spolu mohli dva mladí začít žít a mít děti, bylo třeba po dohodnutí otců uskutečnit zasnubní obřad - mangavipen. Oba mladí v doprovodu svých rodičů si před dalšími svědky slíbili vzájemnou věrnost až do smrti. Obřadník, nejčastěji vajída - čhibalo, mladým zavázal ruce šátkem, do dlaní nalil víno nebo pálenku, které si mladí z dlaní vypili. Dnes si už většinou ruce nesvazují, jen překříží a novomanželé vypijí vzájemně obsah partnerova pohárku a políbí se. Od této chvíle byli romským společenstvím považováni za manžele, kteří spolu mohou žít a plodit děti. Občanskou nebo církevní svatbu - bijav měli až po několika letech, když už spolu měli jedno dvě děti.

ROMSKÝ POHŘEB

Díky tomu, že byli Romové tolik orientováni na svou rodinu, a mladí bydleli pohromadě se staršími členy rodiny, nacházeli staří lidé uplatnění při výchově vnoučat. Staří lidé byli respektováni jak svými dětmi, tak svými vnoučaty. Jejich názor měl velkou váhu a nikdy nebyli zatracováni jako nepotřební členové rodiny. Mimořádnou pozornost Romové věnovali obyčejům při úmrtí člověka.

Dodnes je u nich zachovaná představa, že pro umírajícího si přichází někdo z dříve zesnulých členů rodiny, který u něj zůstává až do pohřbu a odvádí ho na onen svět. Do rakve se vkládají mrtvému jeho osobní předměty, i když jsou hodnotnější: prsteny, náušnice, hodinky, housle, kytara, ale i fajfka, cigarety, brýle, lahvička s alkoholem, karty a pokud byl věřící, tak i modlitební knížka a růženec. Do ruky nebo do kapsy vloží rodina zesnulému peníze (nejčastěji drobné mince). Od chvíle skonu až do pohřbu při něm bdí - vartují.

Chování při vartování má svá ustálená pravidla: hrají se karty, vyprávějí se příběhy ze života zesnulého, nesmí se zpívat, tancovat, přitukávat skleničkami. Každý před vypitím své první skleničky odlije nejdříve trochu na zem - na památku zesnulého. Někdy čas po pohřbu navštíví nebožtík pozůstalé, aby jim dal najevo, jak byl spokojený se svým pohřbem, svou přítomnost projevuje různými znamením, zvuky, zjevuje se ve snech. Pohřby Romů bývají různě nákladné, okázalé jsou zejména u olašských Romů, kde se můžeme setkat s rakví s proslavěným víkem, hrobovou jámou vystlanou vzácnými koberci apod.

Dalším zvykem, který Romové dodržovali při úmrtí, bylo pálení osobních věcí zesnulého.

ROMOVÉ A VÁNOCE

Vzhledem k tomu, že jsou Vánoce svátkem

náboženským, slaví Romové na celém světě Vánoce podle toho, k jakému náboženství se hlásí. Vánoce jsou hlavním svátkem pro katolíky a protestanty, zatímco pravoslavní křesťané kladou větší důraz na oslavy Velikonoc nebo Nového roku. Čeští a slovenští Romové nazývají Vánoce Karačoňa a v jejich oslavách se prolínají prvky převzaté od majoritních společností s vlastními romskými tradicemi, v nichž se i po mnoha staletích odráží jejich indický původ. Mezi tyto tradice, které romské Vánoce odlišují od Vánoc českých, patří odpuštění, usmíření a vzpomínání na zesnulé příbuzné. Odpuštění a usmíření je pro Romy velmi důležité, neboť v dobách, kdy byli Romové zcela izolovanou skupinou, museli být mezi sebou velmi solidární. Na romské komunitě, ve které žili, byli zcela závislí, a proto spolu nemohli žít v nesvárech. Vánoční čas tedy využívali Romové k tomu, aby se vztahy mezi lidmi v komunitě či rodině ještě více posílily. Vánoční vzpomínání na zesnulé příbuzné souvisí s vírou Romů, že duše člověka přechází a existuje i po odchodu těla na onen svět. Duchům mrtvých předků říkají Romové mule a Romové se snaží být s muly zadobře, neboť mulové mohou i škodit. O Vánocích si Romové muly usmířují tím, že jim dávají na okno nebo do koutů pokoje jídlo, aby je nechodili strašit. Romové si o Vánocích o svých zemřelých příbuzných také povídali a vzpomínali na ně.

V době adventu se Romové připravovali na nadcházející vánoční svátky - uklízeli, ženy bily stěny a úklid celého domu ukončily úpravou podlahy - protože Romové neměli dřevěnou, podlaha se potírala žlutým jílem. Během adventu také Romové sháněli dostatek jídla na vánoční svátky, což byl důvod, proč se romské děti na Vánoce tak těšily - konečně se mohly jednou za rok dosytosti najíst! Romští hudebníci si zase nacvičovali, co budou hrát sedlákům o Štědrém večeru pod okny, a romští chlapci se učili vinšovat - tedy přát šťestí a zdraví do Nového roku.

Pro Štědrý den se používá v romštině slovo Veliĵa. Romové se v tento den stejně jako gádžové postili. Přisnost půstu však byla různá - v některých rodinách se nejedlo maso jen do večera, v jiných se jedly jen pečené brambory po celý den. Štědrovečerní večeři připravovala vždy matka, které pomáhaly dcery. Zdobení stromčku měly zase na starosti synové. Ti také chodili sedláky prosit o slámu, kterou potom rozložili na podlaže, aby místnost připomínala jesličky, kde se narodil Ježíšek. Před večerí měl otec nebo nejstarší člen rodiny proslav, poté pronesl připítek a požehnal a vzpomínalo se na zemřelé. Romové jim zapálili svíčky a dali jídlo od každého chodu na misky, které položili do kouta nebo na okno.

Den po Štědrém dnu nastalo vánoční hodoování, při kterých se Romové scházeli a jedli i masitá jídla. Při společných hostinách si opět přáli šťestí, zpívali staré romské písně.

Dnes už nejsou Vánoce tím, čím bývaly v minulosti. Přesto zůstávají svátkem, kdy se schází celé příbuzenstvo a vzpomíná a slaví.

ROMSKÁ KULTURA

Romům bývá na jedné straně vytýkáno jejich „nekulturní“ chování a na straně druhé je to

právě romská kultura, o kterou má většinové obyvatelstvo největší zájem. Říká se, že Romové mají v krvi rytmus, a proto jsou tak skvělí hudebníci a tanečníci. Nikoho také nepřekvapí, pokud Rom krásně maluje, vyřezává ze dřeva či modeluje z hlíny, protože umělecké zaměření Romů koresponduje s romantickými představami gádžů o romské temperamentnosti a barvitě obrazotvornosti. Romská kultura, která je dokladem velké vnitřní síly a energie Romů, může být spojovacím můstkem mezi Romy a ostatními lidmi. Co se zachovalo a co se změnilo?

Komplex současných romských zvyků, obřadů, projevů víry se liší - a to jak celkově, tak podle jednotlivých romských skupin. Dnes výrazně specifickou téměř pro všechny Romy je oblast rodiny a rodinných, resp. příbuzenských vztahů. Rodiny zůstává v jejich životě největší hodnotou - jedná se o rodinu velkou, extenzivní, tedy příbuzenstvo - fajta, famelija.

Příslušníci rozvětvených rodin „silných rodů“ mají dodnes větší autoritu u ostatních a vzájemně si pomáhají; ostatně i současné romské kulturní či politické subjekty jsou tvořeny v jednotlivých městech vždy příslušníky určitých rodin, příbuzensky spjatých, z čehož bohužel vyplývá dnešní řevnivost mezi nimi, a tím i nejednota společensko-politického romského hnutí jako celku.

Dříve platil u většiny romských skupin nepsaný zákon „čisté krve“, který zakazoval manželství s jinoetnickými partnery. Tento pozůstatek rodové endogamie přetrvává u většiny Romů olašských, zatímco u všech ostatních se tento zákaz začal narušovat již v uplynulých letech.

V poválečných letech a ještě výrazněji v současné době probíhají u Romů stále hlubší změny v jejich společenské pozici, ve způsobu života, kultuře a hodnotové orientaci v celém romském společenství. Romská populace - dnes již národnost - se v průběhu uplynulých osmačtyřiceti, zejména pak posledních čtyř let zásadně změnila:

- vnitřní strukturou,
- počtem a územním rozložením,
- prohloubením vnitřní diferenciace, podle jednotlivých etnických podskupin, ale i v důsledku nové vnitřní společenské hierarchie,
- změnami některých komponent způsobu života a kultury,
- celým charakterem této národnostní skupiny oproti stavu předchozímu.

Důsledky těchto změn jsou na jedné straně z části pozitivní, na straně druhé ale více negativní. Tradiční romské společenství se svými vnitřními zákony a normami bylo v podstatě rozbito, přičemž předchozí skupinové zákony a tradiční hodnotový systém nejsou obvykle nahrazovány novými, lepšími.

Konzumní a maloměstácký způsob života začíná u řady Romů převažovat, mnozí přitom opouštějí své pozitivní tradiční hodnoty a projevují se i tak, jak by bylo neslučitelné s jejich předchozími hodnotami a vnitřními zákony skupiny, jimiž se romské komunity dříve řídily (zcela v rozporu s nimi je v současnosti časté tzv. odkládání dětí do kojeneckých a dětských ústavů, prostituce, podvádění jeden druhého apod.).

Starší Romové, kteří byli vychováni tradičně a cítí své „romství“, jsou nešťastní nad tímto posunem hodnot u mladé i dnešní střední generace a pochybují o perspektivním vývoji Romů jako celku.

Snažila jsem se popsat některé odlišnosti ve společenských pravidlech, zvláštěnostech a zvycích romské kultury.

Po více než tisíc let jsou Romové nedílnou součástí evropské civilizace. Vzhledem k odhadovanému počtu 10–12 miliónů lidí jsou Romové největší etnickou menšinou v Evropě zastoupenou ve všech členských státech EU, tedy i v České republice.

Situace Romů se ovšem vyznačuje přetrvávající diskriminací a vyloučením ze společnosti.

Při výběru tohoto tématu mě ovlivnila především zkušenost ze střední školy, kde jsem studovala předmět Romistika a Romský jazyk a dále jsem také měla možnost setkat se se zajímavými lidmi zabývajícími se problematikou Romů. Díky této zkušenosti se můj pohled na Romy z části změnil. Jejich historie, tradice a zvyky jsou pro mě velice zajímavým a novým poznáním.

Tereza Machová, studentka BPČ, 2. roč.

KNIHOVNA informuje

Knihovna vysoké školy evropských a regionálních studií sídlí již třetím rokem v nových moderně vybavených prostorách budovy v ulici A. Trägersa č. 44. Během této doby se výrazně zvýšil počet dokumentů ve fondu knihovny i rozsah služeb, které knihovna svým čtenářům poskytuje. Počet evidovaných monografií, CD a DVD nosičů již překročil hranici 15.000 svazků a počet evidovaných odborných periodik vzrostl na 28 titulů.

Čtenářům je zde k dispozici také počítačová studovna, která nabízí 6 studijních míst pro samostudium a možnost přístupu do různých databází a k informacím na Internetu. Výrazně se zlepšila také profesionální úroveň knihovny. Všechny dokumenty jsou nyní katalogizovány v knihovním systému Clavius a jeho on-line katalog umožňuje vyhledávat a filtrovat katalogizační záznamy podle všech běžných kritérií, názvů, autorů i klíčových slov a předmětových hesel. On-line katalog také umožňuje čtenářům on-line prodlužovat výpůjčky a rezervovat vybrané dokumenty prostřednictvím čtenářského konta. Přístup na čtenářské konto obdrží každý čtenář při své registraci, kterou knihovna poskytuje všem studentům VŠERS zdarma.

V tomto akademickém roce knihovna VŠERS registruje 557 čtenářů a doufáme, že budou s jejími službami spokojeni.

Nashledanou v knihovně.

janecek@vsers.cz

Fantastické plavby po holandských vodách

Holandsko je rájem pro milovníky vodní turistiky a vodních sportů. Brázdit holandské vody, plavit se po kanálech, přeplovat jezera, navštívit nádherná historická rybářská městečka - to vše zažijete když se budete plavit na jedné z našich plachetnic nebo motorových lodí. Holandsko je krásné, ale z vody je přímo fantastické.

Světová rarita pro příznivce yachtingu a všechny vodáky jsou

Klasické holandské plachetnice, na kterých se opravdu plachtí

Holandské klasické plachetnice jsou často více než 100 let staré nákladní lodě, které byly přizpůsobeny pro skupinovou rekreaci. Dnes mají veškerý komfort, ale zachovaly si svůj původní ráz.

Lodě jsou zvlášť vhodné pro skupinové plavby, pro školy, kluby, přátele, rodiny a podniky, které se s námi plaví. Pod vedením zkušeného kapitána jsou všichni účastníci plavby začleněni do veškerého dění na lodi.

Lod' si můžete pronajmout celou, nebo jen jednu či více kajut.

Obytné motorové lodě

Vaše nezapomenutelná dovolená začne naloděním na jednu z našich motorových lodí. Nebojte se, nemusíte mít žádné zkoušky a nemusíte být lodivodem. Žádná z těchto lodí nepřesahuje délku 15 m a proto je může prakticky řídit každý. Lodě jsou snadno ovladatelné díky přednímu a někdy i bočnímu šroubu. Přistávání a vyplutí je s tímto vybavením hroučkou. Lodě jsou perfektně zařízené a skýtají veškeré pohodlí a komfort.

Podrobné informace o lodích a cenách najdete na:

www.doholandska.cz

telefon: 00420 - 38 72 50 782

mobil: 00420 - 721 644 737

telefon do Holandska: 0031 - 6 288 01 942

info@doholandska.cz